

2018 – MAREA UNIRE și TRIBUNISMUL (L):

Cultura școlii - virtuți etnice speciale - tăria de a jertfi falsul patriotism local - vom fi osândiți ... după patima nădejdilor

tăria de a jertfi falsul patriotism local
am putut să dezvoltăm virtuți etnice speciale
vom fi osândiți, nu după greutatea vremilor ...

Redactorii ziarului "TRIBUNA"
Iuliu Giurgiu Gh.Stoica Radu Găvrus

1912

1914

Nicolae Iorga
patriarhul culturii

asasinarea arhiducelui și a soției sale, la Sarajevo, ... demn monarh, încremenit în uniformă sa ca și în amărăciunile sufletești ...

împăratul Franz Joseph al Austriei 1848 -1916

Eugen Iosif Sever Ion
Goga Șchiopol Bocu Montani

am ajuns să ne cunoaștem, să ne bată inima de bucurie când primim vești bune, să ne doară ...
În 1912 TRIBUNA a fuzionat cu ROMÂNUL

Continuăm reproducerea articolului lui Sextil Pușcariu - „Grupări literare și idei politice” -, apărut în „Tribuna” nr. 30 din 8/12 februarie 1912: «Aproape jumătate din toți Români locuiesc înafară de Regat, în țările învecinate, despărțiți politicește de România, dar formând un brîu puternic care o încinge de toate părțile. Aceasta e un fapt istoric, pe care nu noi îl vom putea schimba în împrejurările actuale. Cei mai mulți Români consideră aceasta ca marea nedreptate a sortii, - foarte puțini își dau seamă că această slăbiciune poate deveni sub împrejurări și este chiar și astăzi o forță a noastră. Răspândiți în atâtea părți, dintre care fiecare a avut o altă soarte, noi am putut pe alocuri să dezvoltăm virtuți etnice speciale cari pot servi de model celorlalte fragmente de Români, suferințele seculare, diferite în diferite regiuni, ne-au dat puteri de rezistență mai mari. Iar pentru cazul că un război mare, prevestit de ani de zile și socotit inevitabil, va avea să aducă schimbări în regiunile Dunării, Regatul românesc este considerat de o putere decisivă, în mare parte tocmai pentru faptul că e înconjurat de masele compacte de frații de acelaș sânge, cari nu pot fi nesocotite în orice combinații viitoare. (...) Lozinca aceasta a „Daciei literare” a pornit, precum am văzut, din cercul grupării și a fost din nou propovăduită, cu mai multă putere, de gruparea „Sămănătorului” și de sora ei din Ardeal. Roadele binefăcătoare ale acestei mișcări, cari nu datează în noul ei ipostaz nici de un deceniu, se văd. Revistele și gazetele noastre trec granițele în

număr mare, ele nu sunt numai abonate, ci și cetite, iar foile din Regat au în permanență rubrici informative asupra vieții de peste hotare. Astfel am ajuns să ne cunoaștem, să ne bată inima de bucurie când primim vești bune, să ne doară până în fundul sufletului când cetim despre slăbiciunile fraților noștri. Ceice înainte cu zece ani au fost ca mine studenți, își aduc aminte că contactul între Români despărțiți de munți se reducea la câte un congres studențesc care se termina cu păruielei, că antagonismul dintre „Transilvăneni” și „Bucovineni” strica armonia la „**România Jună**”, că cei din Austro-Ungaria și cei din Țară nu puteau înjgheba, din cauza unei desăvârșite înstrăinări sufletești, societăți studențești în diferitele orașe mari din străinătate. (...) Și este un merit dintre cele mai mari al „**Luceafărului**” și al „**Tribunei**” că au avut tăria de a jertfi falsul patriotism local, că au rupt îndărătnicia noastră și au primit să se îndrepteze după singura limbă îndreptățită de a servi ca normă pentru o limbă literară, cea întrebuițată de scriitorii noștri mari, din Regat. Fără această schimbare orice apropiere sufletească între noi și România era imposibilă, căci revista și gazeta noastră în acești zece ani din urmă nu ar fi putut străbate peste hotare. (...) Pentru ajungerea acestei unități culturale nu trebuie desconsiderat nimic. Chiar și ortografia, această haină cu totul exterioară, unificată bine rău de „Academia Română” și primită în toate regiunile locuite de Români, este o demonstrație pentru unitatea noastră culturală. Dar **limba nu-i numai un veșmânt exterior** ci ea e însăși expresia mentalității noastre, a culturii noastre românești. De aceea ea trebuie să fie una pretutindeni, trebuie să o desbrăcăm de toate suregatele străine pe cari ni le-a adus în Ardeal și Bucovina sclăvia culturii străine, germane sau ungurești. În articolul său „**București – Budapesta**”, Goga a arătat de ce generația tânără cere o cultură românească, care nu poate fi alta decât cea reprezentată de marii gânditori ai României și la care noi, ceilalți Români, putem aduce o parte nouă, o putem îmbogăți, dar n’o putem schimba. Pe aceasta trebuie s’o cunoaștem și apoi de sigur o vom iubi, căci ea e singura cultură adevărată și firească pentru noi (...).» Descriind o pildă pentru a înțelege care este „**primejdia pe care o cuprinde cultura școlii și a universității când e lipsită de cultura inimii**” (...) autorul afirma: «Va veni vremea ... în care noi tinerii dela 1835, tinerii și bonjuriștii (...) vom fi judecați, nu după ceea ce am făcut, dar **după ceea ce ar fi trebuit să facem, vom fi osândiți, nu după greutatea vremilor, dar după patima nădejdelor**».

Viața politică a românilor din Transilvania a fost marcată, în 1912, de dispariția “Tribunei” din Arad: «ziarul nostru încetează să mai apară independent, el fuzionează cu organul autorizat (n.r. “Românul” Arad) al partidului nostru național (...) adeseori “răsvrățiți”, dar totdeauna ostași fără de prihană a steagului nostru național».

Reproducem o imagine de epocă cu redactorii ziarului Tribuna, publicată în revista “Luceafărul” (în iunie 1912).

Cea mai lungă domnie din istoria imperiului habsburgic (aproape șapte decenii) a fost marcată în ultima parte de o serie de drame, societatea europeană transformându-se odată cu binefacerile revoluției industriale și nașterea proletariatului. Să revedem aceste drame istorisite de Jean des Cars în “**Saga dinastiei de Habsburg. De la Sfântul Imperiu la Uniunea Europeană**” «Să amintim execuția lui Maximilian în Mexic, o dramă a ambiției și a lașității. (...) În ziua de 13 iunie 1886, Ludovic al II-lea de Bavaria, personaj trist și solitar, este găsit mort în lacul bavarez Starnberg, alături de trupul medicului său psihiatru. (...) În 30 ianuarie 1889, trupul neînsuflit al

arhiducelui moștenitor Rudolf este găsit în pavilionul de vânătoare de la Mayerling.(...) În ziua de 4 mai 1897, o soră de-a împărătesei, Sophie, efemer logodită cu Ludovic al II-lea de Bavaria, devenită ducesă de Alençon, moare arsă de vie la Paris, în incendiul de la Bazar de la Charité. La 10 septembrie 1898, împărăteasa și regina Elisabeta este asasinată la Geneva de un anarhist Italian. ... Disparația brutală a lui Sisi amplifică notorietatea suveranei până la dimensiunea unui mit cunoscut, reluat – ba chiar deformat – de psihanalisti, poeți, cineaști.(...) Odată cu trecerea în alt secol, conflictele de familie nu dispar.(...) Spre deosebire de dualismul austro-ungar susținut de Franz Joseph, **Franz Ferdinand dorește un trialism**, care i-ar integra și pe slavii din sud. Într-un climat belicist, în care Wilhelm al II-lea multiplică provocările, Franz Ferdinand este numit inspector general al armatelor austro-ungare în 1913. După cum se știe, asasinarea arhiducelui și a soției sale, la Sarajevo, în 28 iunie 1914, de către un naționalist bosniac, urmată de ultimatumul dat Serbiei, declanșează Primul Război Mondial prin angrenajul alianțelor dintre diverse state. Franz Joseph la capătul unei domnii negreșit prea lungi,..., a avut de suferit și o slăbire a poziției sale ca rege al Ungariei, paralizia birocrăției sale, eșecul diferitelor reforme. (...) Pe acest demn monarh, încremenit în uniformă sa ca și în amărăciunile sufletești, destinul îl scutește de a asista la înfrângerile armatelor sale, mai ales pe frontul din Italia, în mai și iunie 1916. Franz Joseph, în vârstă de optzeci și șase de ani, se stinge din viață la 21 noiembrie 1916, la Schönbrunn, în camera în care venise pe lume». Entuziasmul cu care declarația de război contra Serbiei a fost primită în Ungaria, este descris de Paul Lendvai în “**Ungurii**”: «faptul că în sfârșit i se poate administra o lecție și “barbariei țariste” pentru înfrângerea din 1848 i-a creat națiunii o stare de agitație emoțională. Ceea ce declara Hugo von Hofmannsthal într-o scrisoare pare să fi fost cu foarte puține excepții și în mintea elitei intelectuale a Ungariei: “Credeți-mă și spuneți tuturor prietenilor noștri că noi toți aici, pînă la ultimul tăietor de lemne, mergem în chestiunea aceasta și în tot ce poate să rezulte din ea, cu fermitate, ba chiar cu o bucurie cum n-am văzut niciodată, ba chiar cu o bucurie pe care niciodată n-aș fi socotit-o posibilă».

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<http://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2018-marea-unire-si-tribunismul-l-cultura-scoalei-virtuti-etnice-speciale-taria-de-a-jertfi-falsul-patriotism-local-vom-fi-osanditi--dupa-patima-nadejdilor-140266.html>

The screenshot shows a web browser window with the URL www.tribuna.ro/stiri/cultura/2018-marea-unire-si-tribunismul-l-cultura-scoalei-virtuti-etnice-speciale-taria-de-a-jertfi-falsul-patriotism-local-vom-fi-osanditi--dupa-patima-nadejdilor-140266.html. The page header features the Tribuna logo with the tagline "Dintotdeauna pentru totdeauna!". Below the logo is a navigation menu with categories: Eveniment, Actualitate, Stiri de pe strada mea, Sport, Cultura, Sanatate, Timp liber, Tribuna femeilor, and Descopera lumea. The main content area displays the article title: "2018-MAREA UNIRE și Tribunismul (L): Cultura școalei - virtuți etnice speciale - tăria de a jertfi falsul patriotism local - vom fi osândiți ... după patima nădejdlor". The author's name, Marius HALMAGHI, is shown below the title. The publication date and time are 09.12.2018 23:18. The article has 132 views and 0 comments. There are social media share buttons for Facebook, Twitter, and Pinterest, and a search bar with the text "Cautare".